

Gabus vaikas. Gabių vaikų ugdymo problemos

Deja, tik apie 5% ypač gabių vaikų suaugus pasiekia savo galimybių aukštumas. Kiek atradimų pasaulis praranda leisdamas stebuklingų vaikų gabumo krizes! Tačiau norint jų išvengti pirmiausia reikia žinoti jų priežastis ir apie kokias krizes kalbame.

“Talentingi protai gali apdoroti didžiulius informacijos kiekius vienu metu. Teikti tokiems vaikams mažus informacijos gabalėlius yra panašu į dramblio maitinimą žolės stiebeliais – pradėjęs badauti jis nesuvoks, kad kažkas stengiasi jį pamaitinti. Talentingų vaikų sunkumus mokykloje galima apibūdinti trimis žodžiais: jie yra netinkami”. “ (Aukštkalnytė D. Tavo vaikas. Nr. 3, 1999).

Čia reikėtų paminėti „Indigo vaikų“ fenomeną. Tai berniukai ar mergaitės, pasižymintys neįprasta psichologine charakteristika bei ypatingu elgesiu. Tai naujos vaikų kartos atstovai. Dažnai maištaujantys prieš valdžią, nekonformistiški, ypatingai emociškai, kartais ir fiziškai jautrūs, talentingi, gabūs, pasižymintys gera intuicija, dažnai turintys hiperaktyvumo diagnozę. Jie labai empatiški, užjaučiantys, arba labai šalti ir bejausmiai, ne pagal amžių pasižymintys protu vaikai.

Indigo vaikai šiame pasaulyje susiduria su daugybe sunkumų. Jų ypatingą jautrumą sunku suprasti ir priimti tuo nepasižymintiems tėvams. Jų gabumai taip pat neįprasti. Jų nekonformizmas ir nepaklusimas disciplinai sukelia įvairių problemų vaikystėje bei suaugus.

Auginant „indigo vaiką“ vienas svarbiausių dalykų yra pagarba jam, jo vidiniam pasauliui. Kas pasakė, kad visi vaikai turi elgtis pagal kažkokias normas? Visi vienu metu pradėti kalbėti? Vienodai mylėti? Tempimas ant bendro kurpalio yra prievarta. Kad ir kokia ji būtų – fizinė ar psichinė – žaloja žmogų, palikdama pėdsakus visam gyvenimui.

Gabių vaikų ugdymo problemos:

- 1 Tobulumo siekis. Tokie vaikai nesustos nepasiekus tikslo.
- 2 Kritiškai vertina savo pasiekimus, dažnai yra nepatenkinti, dėl to jų žema savigarba.
- 3 Nerimauja negalėdami pasiekti tikslo.
- 4 Pernelyg jautrūs, labiau pažeidžiami. Jie laikomas hiperaktyviais ir išsiblaškusiais, nes nuolat reaguoja į įvairius dirgiklius.
- 5 Prašo suaugusiųjų dėmesio.
- 6 Nepakantūs. Dažnai yra netolerantiški žemesnio intelektualinio vystymosi vaikams.

Gabių vaikų ugdymosi poreikiai

- Gabūs vaikai jautriai stebi aplinkinius, vertina jų požiūrį į save ir savo veiklos rezultatus. Jei aplinkiniai pastebi jų gabumus ir atkreipia dėmesį į jų veiklą bei rezultatus, vaikai jaučiasi priimami ir gerbiami.
- Gabiems vaikams nepatinka kasdienė rutina, jie nuobodžiauja, jeigu grupėje siūloma veikla atitinka tik vidutinių gebėjimų vaiko galimybes, jeigu nėra sąlygų ilgam pasinerti į mėgstamą veiklą.
- Poreikis bendrauti su kitais panašių gebėjimų ir interesų vaikais. Gabių vaikų ir jų bendraamžių interesai dažnai labai skiriasi. Todėl gabūs vaikai ieško draugų, kurie turėtų tokių pat norų atrasti, tyrinėti, kurti, mėgtų sudėtingą veiklą, iššūkius. Jei vaikas turi galimybę bendrauti su panašiais į save, dalintis idėjomis, mokytis vieniems iš kitų, jis nesijaučia „kitoks“, atstumtas. Būtent dėl to gabūs vaikai mėgsta bendrauti su vyresniais vaikais ir suaugusiais.

Sąvoką „gabūs vaikai“ daugelis sieja tik su nedidele vaikų grupe; kartais ugdyti tokį vaiką kliūdo išankstinės nuostatos apie gabius vaikus. Ugdant vaiką, būtina atsižvelgti į jo asmeninius sugebėjimus, pagal galimybes kiekvienam sudaryti individualią ugdymo programą. Kiekvieno vaiko gabumai atsiskleidžia skirtingai. Gabių vaikų ugdymas priklauso nuo visuomenės požiūrio į juos, auklėjimo šeimoje bei mokyklos įtakos. Tėvai dažnai nepastebi ir nevertina savo gabių vaikų, sumenkina jų intelektualinius ir socialinius pasiekimus. Taigi, atsakomybė už gabių vaikų ugdymą tenka visiems: ir mokyklai, ir tėvams. Suaugusieji turi balansuoti ant beveik neįmanomos ribos – nespausdami palaikyti vaiko gebėjimus, nepervertindami juos branginti, nesivaržydami būti autoritetu.

